

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0012/2014

20.12.2013

RAPORT

Puutumatus e äravõtmist ja kaitsmist käsitlevate Euroopa Parlamendi kodukorra sätete muutmine
(2013/2031(REG))

Põhiseaduskomisjon

Raportöör: Anneli Jäätteenmäki

SISUKORD

	lk
ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....	3
SELETUSKIRI.....	13
ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS.....	16
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	27

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

puutumatus e äravõtmist ja kaitsmist käsitlevate Euroopa Parlamendi kodukorra sätete muutmise kohta (2013/2031(REG))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse õiguskomisjoni esimehe 9. novembri 2012. aasta kirja,
  - võttes arvesse kodukorra artikleid 211 ja 212,
  - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit ja õiguskomisjoni arvamust (A7-0012/2014),
1. otsustab teha kodukorras järgmised muudatused;
  2. tuletab meelde, et nimetatud muudatused jõustuvad järgmise osaistungjärgu esimesel päeval;
  3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus teavitamise eesmärgil nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1 a. Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatuse tagatis.

Muudatusettepanek 2

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Oma eesõiguste ja puutumatusesega seotud volituste rakendamisel **taotleb** parlament **eelkõige** enda kui demokraatliku legislatiivkogu puutumatuses säilitamist ja oma liikmete sõltumatuse tagamist nende

1. Oma eesõiguste ja puutumatusesega seotud volituste rakendamisel **võtab** parlament **meetmeid** enda kui demokraatliku legislatiivkogu puutumatuses säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatuse

ülesannete täitmisel.

tagamiseks nende ülesannete täitmisel.
Puutumatusse äravõtmise taotlust hinnatakse Euroopa Liidu privileegide ja immuuniteetide protokollis artiklite 7, 8 ja 9 ning käesolevas artiklis osutatud põhimõtete kohaselt.

Muudatusettepanek 3

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

2. Kui liikmesriigi pädev ametiasutus on esitanud presidendile parlamendiliikmelt puutumatusse äravõtmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks paigutada artiklisse 7, milles käsitletakse menetluslikke küsimusi.

Muudatusettepanek 4

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 3

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3. Kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile puutumatusse ja eesõiguste kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks paigutada artiklisse 7, milles käsitletakse menetluslikke küsimusi.

Muudatusettepanek 5

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Juhul kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus oleatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööri, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus maksmapanemiseks. President teatab oma algatusest vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks paigutada uude artiklisse 6b, milles käsitletakse kiireloomulisi meetmeid.

Muudatusettepanek 6

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

4 a. Kui parlamendiliikmel tuleb esineda tunnistajana või anda tunnistusi eksperdina, ei ole vaja taotleda puutumatus äravõtmist juhul, kui:

– parlamendiliiget ei kohustata ilmuma sellisel kuupäeval või kellaajal, mis takistab või raskendab tal tema kui parlamendiliikme kohustuste täitmist, või kui ta võib anda tunnistuse kirjalikult või muus vormis, mis ei raskenda tema parlamendiliikme ülesannete täitmist; ning

– parlamendiliiget ei kohustata andma tunnistusi küsimustes, mille kohta ta oma ametiülesannete täitmisel on saanud konfidentsiaalset teavet, mille avaldamist

ta ei pea asjakohaseks.

Selgitus

*Tekst on ümber paigutatud artiklist 7, kuna see puudutab küsimust, kas puutumatus e
äravõtmist on üldse vaja taotleda, kui parlamendiliige peab esinema tunnistajana.*

Muudatusettepanek 7

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 6 a

Eesõiguste ja puutumatus e kaitse

- 1. Juhul kui liikmesriigi ametiasutus on väidetavalt rikkunud parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus e, võib artikli 7 lõike -1 kohaselt taotleda parlamendi otsust küsimuses, kas nende eesõiguste ja puutumatus e rikkumine on ka tegelikult aset leidnud.*
- 2. Eelkõige võib sellise taotluse eesõiguste ja puutumatus e kaitsmiseks teha juhul, kui leitakse, et asjaolud kujutavad endast haldus- või muud piirangut, mis takistab parlamendiliikme vaba liikumist parlamendi koosoleku toimumiskohta või sealt tagasi või arvamuse väljendamist või hääletamist tema kohustuste täitmisel, või kuuluvad need Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 9 kohaldamisalasse.*
- 3. Parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlus ei ole vastuvõetav, kui sama kohtumenetlusega seoses on juba esitatud sellelt parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmise või selle kaitsmise taotlus, olenemata sellest, kas otsus on selleks hetkeks juba vastu võetud või mitte.*
- 4. Parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotluse*

läbivaatamist ei jätkata, kui sama kohtumenetlusega seoses on esitatud taotlus sellelt parlamendiliikmelt puutumatus eesõiguste kaitsmiseks.

5. Juhul kui on võetud vastu otsus parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus mitte kaitsta, võib parlamendiliige esitada koos uute asitõenditega otsuse uuesti läbivaatamise taotluse. Otsuse läbivaatamise taotlus ei ole vastuvõetav, kui otsuse vastu on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 263 alusel esitatud hagi või kui president ei pea uusi esitatud tõendeid piisavalt põhjendatuks, et läbivaatamist õigustada.

Muudatusettepanek 8

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 6 b

Presidendi kiireloomulised meetmed puutumatus maksmapanemiseks

1. Juhul kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus oletatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus maksmapanemiseks. President teatab oma algatusest vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

2. Kui president kasutab talle löikega 1 antud volitusi, võtab vastutav komisjon presidendi algatuse oma järgmisel koosolekul teadmiseks. Kui vastutav komisjon peab seda vajalikuks, võib ta koostada parlamendile esitamiseks raporti.

Selgitus

Muudatusettepanekuga lisatakse selguse huvides uus artikkel 6b, mis hõlmab eriolukordi. Sellega ei kaasne sisulisi muudatusi.

Muudatusettepanek 9

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1. Kui liikmesriigi pädev ametiasutus on esitanud presidendile parlamendiliikmelt puutumatus e aravõtmise taotluse või kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile puutumatus e ja eesõiguste kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

Selgitus

Uus lõige, millega selgitatakse menetluse esimest etappi ning asendatakse artikli 6 lõiked 2 ja 3, milles käsitletakse vastavalt puutumatus e aravõtmise ja kaitsmise menetlusi. Sisulisi muudatusi sellega ei kaasne.

Muudatusettepanek 10

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Vastutav komisjon vaatab puutumatus e aravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlused läbi viivitamatult nende **esitamise järjekorras**.

1. Vastutav komisjon vaatab puutumatus e aravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlused läbi viivitamatult, **võttes seejuures arvesse nende suhtelist keerukust**.

Selgitus

Praktikas on puutumatus e seotud juhtumite tehniline keerukus väga erinev, mistõttu ei ole nende menetlemine rangelt kronoloogilises järjekorras alati võimalik. Sellise reegli range järgimine tooks lihtsamate juhtumitega tegelemisel kaasa keerukamate juhtumitest tingitud

asjatuid viivitusi. Pädev komisjon peab tegelema juhtumitega nii kiiresti kui võimalik, kuid vajab samas teatavat otsustusõigust nende käsitlemise ajakava üle.

Muudatusettepanek 11

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et jõuda seisukohale, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.
Asjaomasele parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi; ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, ning teda võib esindada teine parlamendiliige.

Muudatusettepanek

3. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et jõuda seisukohale, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.

Selgitus

Kuulamisi käsitlevad sätted tuleks paigutada uude üksikasjalisemasse lõikesse.

Muudatusettepanek 12

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 3 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3 a. Asjaomasele parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi, ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, ning teda võib esindada teine parlamendiliige.

Parlamendiliige ei viibi kohal tema puutumatus eest aravõtmise või kaitsmise taotlust käsitlevatel aruteludel, välja arvatud kuulamisel.

Vastutava komisjoni esimees kutsub parlamendiliikme selgitusi andma, teatades talle kuulamise toimumiskuupäeva ja kellaaja. Parlamendiige võib loobuda õigusest

anda kuulamisel selgitusi.

Kui parlamendiliige ei ilmu kuulamisele, kuhu teda kutsuti, loetakse seda loobumiseks õigusest anda selgitusi, välja arvatud juhul, kui parlamendiliige on teatanud, et ei saa osutatud kuupäeval ja kellajal toimuval kuulamisel osaleda, esitades asjakohased põhjendused. Vastutava komisjoni esimees otsustab, kas taotlus kuulamisel osalemisest vabastamiseks võetakse esitatud põhjenduste alusel vastu. Otsust ei saa edasi kaevata.

Kui vastutava komisjoni esimees rahuldab parlamendiliikme taotluse tema kuulamisel osalemisest vabastamiseks, kutsub ta parlamendiliikme kuulamisele uuel kuupäeval ja kellaajal. Kui parlamendiliige ei ilmu ka teisele kuulamisele, jätkatakse menetlust parlamendiliiget ära kuulmata. Edasisi taotlusi vabastuseks või selgituste andmiseks enam vastu ei võeta.

Selgitus

Muudatusettepanekus käsitletakse parlamendiliikme õigust anda puutumatuslega seotud juhtumite korral selgitusi. Sätteid on vaja täpsustada, kuna mõned parlamendiliikmed on seda õigust kuritarvitanud ning kasutanud seda menetluse viivitamiseks, takistades seeläbi parlamendi otsuse tegemist. Muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et parlamendiliikmeid oleks võimalik ära kuulata, kuid et nad ei saaks samas kuulamisi korduvalt edasi lükata ja takistada seeläbi nende vastu alustatud kohtumenetlust. Vastutava komisjoni esimehele antakse volitused selliseid põhjendamatud viivitusi ära hoida.

Muudatusettepanek 13

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 5

Kehtiv tekst

5. Kui parlamendiliikmel tuleb esineda tunnistajana või anda tunnistusi eksperdina, ei ole vaja taotleda puutumatusle äravõtmist juhul, kui:

Muudatusettepanek

välja jäetud

– parlamendiliiget ei kohustata ilmuma sellisel kuupäeval või kellaajal, mis takistab või raskendab tal tema kui parlamendiliikme kohustuste täitmist, või kui ta võib anda tunnistuse kirjalikult või muus vormis, mis ei raskenda tema parlamendiliikme ülesannete täitmist;

– parlamendiliiget ei kohustata andma tunnistusi küsimustes, mille kohta ta oma ametiülesannete täitmisel on saanud konfidentsiaalselt teavet, mille avaldamist ta ei pea asjakohaseks.

Selgitus

See lõige tuleks paigutada artiklisse 6, kuna see puudutab küsimust, kas puutumatus e äravõtmist on üldse vaja taotleda, kui parlamendiliige peab esinema tunnistajana.

Muudatusettepanek 14

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 6

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

6. Eesõiguste või puutumatus e kaitsmise korral teeb vastutav komisjon kindlaks, kas asjaolud kujutavad endast haldus- või muud piirangut, mis takistab parlamendiliikme vaba liikumist parlamendi koosoleku toimumiskohta või sealt tagasi või arvamuse väljendamist või hääletamist tema mandaadiga seotud ülesannete täitmisel, või kuuluvad need privileegide ja immunitetide protokoll i artikli 9 aspektide alla, mis ei ole reguleeritud siseriikliku õigusega; vastutav komisjon teeb ettepaneku paluda asjaomasel ametiasutusel teha vajalikud järeldused.

välja jäetud

Selgitus

See lõige tuleks paigutada artiklisse 6a, kuna see puudutab parlamendiliikme puutumatus e kaitsmise põhikriteeriume.

Muudatusettepanek 15

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 10

Kehtiv tekst

10. Kui president kasutab talle artikli 6 lõikega 4 antud volitusi, võtab vastutav komisjon oma järgmisel koosolekul presidendi algatuse teadmiseks. Kui vastutav komisjon peab seda vajalikuks, võib ta koostada parlamendile esitamiseks raporti.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

See lõige tuleks paigutada artiklisse 6b, kuna see puudutab presidendi volitusi kiireloomuliste juhtumite korral.

Muudatusettepanek 16

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 12 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

12 a. Vastutav komisjon määrab kindlaks käesoleva artikli kohaldamise põhimõtted.

Selgitus

Käesoleva lõike eesmärk ei ole anda vastutavale komisjonile volitus esitada sisulisi hinnanguid, mis kuuluvad täiskogu pädevusalasse. Lõike eesmärk on tagada, et õiguskomisjoni ettepanekutes jõutakse sarnaste juhtumite puhul sarnasele järeldusele ja kujuneb välja teatav tegutsemisalus.

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Õiguskomisjoni esimees tõstas oma 9. novembri 2012. aasta kirjas parlamendiliikmete puutumatus käsitlevate eeskirjade kohaldamise kohta mitu küsimust. Kuigi kodukorras käsitletakse sõnaselgelt ainult puutumatuse äravõtmise või kaitsmise taotlusi, nähtub nimetatud kirjast, et puutumatus kaitsmist taotlenud parlamendiliikmetele tuleks jätta võimalus taotleda ka otsuse läbivaatamist, kui parlament on otsustanud tema puutumatus mitte kaitsta. Pädev komisjon jõudis järeldusele, et sellise läbivaatamise taotlemise võimalused ning eelkõige sellekohase taotluse esitamise tähtajad peaksid olema rangelt piiritletud. Lisaks tegi õiguskomisjon ettepaneku, et puutumatus kaitsmise taotlemine ei tohiks olla võimalik, kui parlament on parlamendiliikme puutumatus samade faktiliste andmete põhjal juba ära võtnud. Õiguskomisjon märkis, et artikli 7 praegune sõnastus ei aita neid probleeme kuidagi lahendada.

Õiguskomisjon võttis 9. juulil 2013. aastal vastu põhiseaduskomisjonile esitatava arvamuse. Selles tehakse ettepanek vaadata läbi puutumatus käsitlevad kehtivad eeskirjad, et kajastada nendes nii Euroopa Liidu Kohtu praktikat kui ka õiguskomisjoni tavasid. Samuti pakutakse selles kõnealuste eeskirjade jaoks välja uus ja loogilisem struktuur. Raportöör tugines käesoleva raporti projekti koostamisel õiguskomisjoni arvamuse projektile ja lõplikule arvamusele, kuna parlamendiliikmete eesõiguste ja puutumatus küsimus kuulub kodukorra VII lisa XVI punkti lõike 10 kohaselt õiguskomisjoni vastutusalasse.

2. Asjakohased esmased õigusaktid

Nagu teistes õigussüsteemides, mis kehtivad enamikus Euroopa mandriosa riikides, tegeletakse ELi esmastes õigusaktides parlamentaarse puutumatus kahe eri aspektiga. Esimene neist on sisulist laadi: valitud parlamendiliiget ei saa võtta vastutusele mitte ühegi teo eest, mis ta on oma mandaadi jooksul seadusandliku organi liikme töökohustusi täites sooritanud (*immunitas*). Teine aspekt on menetluslik: valitud parlamendiliikme vastutusele võtmiseks tegude eest, mis ei ole seotud tema seadusandliku organi liikme töökohustuste täitmisega, võib menetlust alustada ainult seadusandliku organi eelneval loal (*inviolabilitas*).

Esimest aspekti reguleeritakse protokoll nr 7 ehk Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokoll artikliga 8 (endine artikkel 9). Selle artikli kohaselt ei või Euroopa Parlamendi liikmeid üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.

Teist, menetluslikku aspekti reguleeritakse artikliga 9 (endine artikkel 10), mille kohaselt on Euroopa Parlamendi liikmetel Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal

- a) oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;
- b) teise liikmesriigi territooriumil immunitet tõkendite ja kohtumenetluse suhtes.

Euroopa Parlamendi liikmete puutumatus kehtib ka siis, kui nad sõidavad Euroopa Parlamendi istungipaika ja sealt tagasi.

Puutumatusle ei saa tugineda, kui parlamendiliige tabatakse õiguserikkumiselt, ning see ei takista Euroopa Parlamendil kasutamast õigust oma liikme immunitet ära võtta.

3. Euroopa Liidu Kohtu asjaomane kohtupraktika

Tähelepanu väärivad kolm otsust kohtuasjades *Marra*¹, *Patricello*² ja *Gollnisch*³.

3.1. *Marra* kohtuasjas otsustas kohus, et parlamendiliikme vastu tema avaldatud arvamuste tõttu esitatud kahju hüvitamise hagi korral tuleb Euroopa Parlamendi liikmete puutumatus käsitlevaid ühenduse [praegu Euroopa Liit] eeskirju tõlgendada nii, et

– kui sellist hagi lahendav siseriiklik kohus ei ole saanud mingit teavet selle kohta, et parlamendiliige on esitanud Euroopa Parlamendile protokollis [nr 7] artiklis 9 [praegune artikkel 8] ette nähtud puutumatus kaitsmise taotluse, ei pea kohus taotlema Euroopa Parlamendilt otsust puutumatus tingimuste täitmise kohta;

– kui siseriiklikule kohtule on teatatud, et parlamendiliige on esitanud Euroopa Parlamendile puutumatus kaitsmise taotluse parlamendi kodukorra artikli 6 lõike 3 tähenduses, peab kohus menetluse peatama ja paluma parlamendil esitada oma arvamus võimalikult kiiresti;

– kui siseriiklik kohus leiab, et parlamendiliikmel on protokollis artiklis 9 [praegune artikkel 8] ette nähtud puutumatus, tuleb siseriiklikul kohtul jätta parlamendiliikme vastu esitatud hagi rahuldamata.

3.2. *Patricello* kohtuasjas otsustas kohus, et protokollis artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et väide, mille parlamendiliige esitas väljaspool Euroopa Parlamendi hoonet ja mis andis tema päritoluriigis aluse kriminaalmenetluseks laimamises seisneva süüteo asjas, kujutab endast parlamendiliikme kohustuste täitmisel avaldatud arvamust nimetatud sätte tähenduses vaid juhul, kui see väide vastab subjektiivsele hinnangule, millel on otsene ja ilmselge seos nende kohustuste täitmisega. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab otsustama, kas need tingimused on põhikohtuasja puhul täidetud.

3.3. *Gollnisch* kohtuasjas andis Euroopa Liidu Üldkohus eelnevale kohtupraktikale tuginedes ülevaate parlamentaarse puutumatus küsimusest ELi õiguses ning täpsustas eelkõige puutumatus äravõtmise ja kaitsmise vahelisi erinevusi. *Marra* kohtuasjas tehtud järeldustele viidates rõhutas kohus, et kodukord on organisatsiooni sisekorraldust reguleeriv akt, mis ei saa anda parlamendile pädevust, mida ei ole sõnaselgelt tunnustatud normatiivaktiga, antud juhul protokolliga. Seega isegi juhul, kui parlament võtab parlamendiliikme taotlusel kodukorra alusel vastu puutumatus kaitsmise otsuse, on tegemist arvamusega, millel ei ole siduvaid tagajärgi siseriiklikele kohtutele. Asjaolu, et liikmesriigi õiguses⁴ on ette nähtud oma riigi parlamendi saadikute kaitsmise menetlus, mis võimaldab parlamendil sekkuda, kui

¹ 21. oktoobri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-200/07 ja C-201/07: *Marra vs. De Gregorio ja Clemente*.

² 6. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-163/10: *Aldo Patricello*.

³ 17. jaanuari 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-346/11 ja T-347/11: *Bruno Gollnisch*.

⁴ Vt näiteks Itaalia põhiseaduse artikli 68 esimest lõiku.

siseriiklik kohus puutumatus ei tunnusta, ei anna samasugust pädevust Euroopa Parlamendile sellest riigist valitud parlamendiliikmete osas, kuna protokolli artikkel 9 ei sätesta sõnaselgelt sellist parlamendi pädevust ega viita ka siseriiklikele õigusnormidele.

Eeltoodud doktriinist lähtuvalt saab puutumase kaitsmise menetlust kohaldada ainult juhul, kui liikme päritoluliikmesriigi õigusest tulenevat puutumatus rikutakse (eelkõige parlamendiliikme päritoluliikmesriigi politsei- või kohtuasutuste poolt) ning liikme puutumase äravõtmiseks ei ole esitatud taotlust. Sellistel juhtudel on parlamendiliikmel õigus taotleda vastavalt Euroopa Parlamendi kodukorrale oma puutumase kaitsmist. Seega on puutumase kaitsmine vahend, mis võimaldab parlamendil parlamendiliikme taotlusel sekkuda, kui riiklikud asutused rikuvad või kavatsevad rikkuda tema puutumatus. Kui aga riiklikud asutused esitavad puutumase äravõtmise taotluse, on parlamendi otsustada, kas puutumatus tühistatakse või mitte. Sellistel juhtudel ei ole puutumase kaitsmisel enam mõtet: parlament kas võtab liikmelt puutumase ja seega ei ole selle kaitsmiseks enam alust, või keeldub parlament puutumatus ära võtmast ning seega on puutumase kaitsmine mõttetu, sest riiklikele asutustele antakse niikuinii teada, et nende taotlus puutumase äravõtmiseks on tagasi lükatud ning seega ei saa nad parlamentaarse puutumase tõttu võtta soovitud meetmeid.

4. Järeldus

Eespool selgitatud õiguslikule taustale ning õiguskomisjoni arvamuse projektile ja lõplikule arvamusele tuginedes teeb raportöör ettepaneku sõnastada asjaomased eeskirjad uuesti, et muuta nende struktuur sidusamaks ja kooskõlastada nende sisu hiljutise kohtupraktika ja pädeva komisjoni tavadega. Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid kogu parlamendi ja selle liikmete sõltumatuse tagatis. Seetõttu tuleks antud küsimust kodukorras reguleerida õiguslikult ümberlõkkamatul ja piisavalt üksikasjalikul viisil, et kaitsta liidu kodanikke otseselt esindava institutsiooni⁵ mainet.

---

⁵ Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõige 1.

10.7.2013

ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS

põhiseaduskomisjonile

Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 7 muutmise kohta
(2013/2031(REG))

Arvamuse koostaja: Klaus-Heiner Lehne

MUUDATUSETTEPANEKUD

Õiguskomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 5 – lõige 1a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1a. Parlamentaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatuse tagatis.

Muudatusettepanek 2

Euroopa Parlamendi kodukord
Artikkel 6 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Oma eesõiguste ja puutumatusesega seotud volituste rakendamisel **taotleb** parlament **eelkõige** enda kui demokraatliku

1. Oma eesõiguste ja puutumatusesega seotud volituste rakendamisel **võtab** parlament **meetmeid** enda kui

legislatiivkogu puutumatusse *säilitamist* ja oma liikmete sõltumatusse *tagamist* nende ülesannete täitmisel.

demokraatliku legislatiivkogu puutumatusse *säilitamiseks* ja oma liikmete sõltumatusse *tagamiseks* nende ülesannete täitmisel.
Puutumatusse äravõtmise taotlust hinnatakse Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokollis artikkelite 7, 8 ja 9 ning käesolevas lõikes osutatud põhimõtete kohaselt.

Muudatusettepanek 3

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 2

Kehtiv tekst

2. Kui liikmesriigi pädev ametiasutus on esitanud presidendile parlamendiliikmelt puutumatusse äravõtmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks pigem paigutada artiklisse 7, milles käsitletakse menethuslikke küsimusi.

Muudatusettepanek 4

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile puutumatusse ja eesõiguste kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks pigem paigutada artiklisse 7, milles käsitletakse menethuslikke küsimusi.

Muudatusettepanek 5

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 4

Kehtiv tekst

4. Juhul kui parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse oletatava rikkumisena on parlamendiliige vahistatud või tema liikumisvabadust piiratud, võib president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportööriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatuse maksmapanemiseks. President teatab oma algatusest vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

See tekst tuleks pigem paigutada uude artiklisse 6b, milles käsitletakse kiireloomulisi meetmeid.

Muudatusettepanek 6

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6 – lõige 5 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Kui parlamendiliikmel tuleb esineda tunnistajana või anda tunnistusi eksperdina, ei ole vaja taotleda puutumatuse äravõtmist juhul, kui:

– parlamendiliiget ei kohustata kohale ilmuma sellisel kuupäeval või kellaajal, mis takistab või raskendab tal tema kui parlamendiliikme kohustuste täitmist, või kui ta võib anda tunnistuse kirjalikult või muus vormis, mis ei raskenda tema parlamendiliikme ülesannete täitmist;

– parlamendiliiget ei kohustata andma tunnistusi küsimustes, mille kohta ta oma ametiülesannete täitmisel on saanud

konfidentsiaalset teavet, mille avaldamist ta ei pea asjakohaseks.

Selgitus

*Tekst on ümber paigutatud artiklist 7, kuna see puudutab küsimust, kas puutumatus e
äravõtmise taotlus on nõutav juhtumite puhul, milles parlamendiliige peab esinema
tunnistajana.*

Muudatusettepanek 7

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 6a – Puutumatus e kaitsmine

1. Juhul kui liikmesriigi ametiasutus on väidetavalt rikkunud parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus e, võib artikli 7 lõike -1 kohaselt taotleda parlamendi otsust küsimuses, kas nende eesõiguste ja puutumatus e rikkumine on ka tegelikult aset leidnud.

2. Eelkõige võib sellise taotluse eesõiguste ja puutumatus e kaitsmiseks teha juhul, kui leitakse, et asjaolud kujutavad endast haldus- või muud piirangut, mis takistab parlamendiliikme vaba liikumist parlamendi koosoleku toimumiskohta või sealt tagasi või arvamuse väljendamist või hääletamist tema mandaadiga seotud ülesannete täitmisel, või kuuluvad need Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli artiklis 9 sätestatud aspektide alla.

3. Parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus e kaitsmise taotlus ei ole vastuvõetav, kui sama kohtumenetlusega seoses on juba esitatud sellelt parlamendiliikmelt puutumatus e äravõtmise või selle kaitsmise taotlus, olenemata sellest, kas otsus on selleks hetkeks juba vastu võetud või mitte.

4. Parlamendiliikme eesõiguste ja

puutumatus kaitsmise taotluse läbivaatamist ei jätkata, kui sama kohtumenetlusega seoses on esitatud taotlus sellelt parlamendiliikmelt puutumatus äravõtmiseks.

5. Juhul kui on võetud vastu otsus parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus mitte kaitsta, võib parlamendiliige esitada koos uute asitõenditega otsuse uuesti läbivaatamise taotluse. Otsuse uuesti läbivaatamise taotlus ei ole vastuvõetav, kui otsuse suhtes on algatatud menetlus ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel või kui president ei pea uusi esitatud asitõendeid piisavalt põhjendatuks, et õigustada uuesti läbivaatamist.

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on lisada uus artikkel, mis hõlmaks parlamentaarse puutumatus kaitsmise taotlusi ja kehtestaks sellega seotud aluspõhimõtted. Ettepanekuga püütakse vältida korduvate puutumatus kaitsmise taotluste esitamist venitamistaktika eesmärgil. Lisaks selgitatakse, kuidas tuleks käituda juhtudel, kui seoses samade asjaoludega esitatakse taotlus nii puutumatus kaitsmiseks kui ka selle äravõtmiseks.

Muudatusettepanek 8

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 6b (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 6b – Presidendi võetavad kiireloomulised meetmed puutumatus kaitsmiseks

1. Juhul kui parlamendiliige on vahistatud või tema liikumisvabadust on piiratud viisil, mis oletatavalt rikub tema eesõigusi ja puutumatus, võib president pärast seda, kui ta on pidanud nõu vastutava komisjoni esimehe ja raportöoriga, võtta kiiresti meetmeid asjaomase parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus maksmapanemiseks. President teatab oma algatusest

vastutavale komisjonile ja teavitab parlamenti.

2. Kui president kasutab talle lõikega 1 antud volitusi, võtab vastutav komisjon oma järgmisel koosolekul presidendi algatuse teadmiseks. Kui vastutav komisjon peab seda vajalikuks, võib ta koostada parlamendile esitamiseks raporti.

Selgitus

Muudatusettepanekuga lisatakse selguse huvides uus artikkel 6b, mis hõlmab eriolukordi. Sellega ei kaasne sisulisi muudatusi.

Muudatusettepanek 9

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige -1 (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1. Liikmesriigi pädev ametiasutus võib esitada presidendile parlamendiliikmelt puutumatus eäravõtmise taotluse ja parlamendiliige või endine parlamendiliige võib esitada presidendile eesõiguste ja puutumatus eäitstmise taotluse. Sellistest taotlustest antakse teada täiskogu istungil ja need edastatakse vastutavale komisjonile.

Selgitus

Uus lõige, millega selgitatakse menetluse esimest etappi ja asendatakse artikli 6 lõiked 2 ja 3, mis käsitlevad vastavalt puutumatus eäravõtmise ja eäitstmise menetlust. Sisulisi muudatusi sellega ei kaasne.

Muudatusettepanek 10

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

1. Vastutav komisjon vaatab puutumatus eäravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus

1. Vastutav komisjon vaatab puutumatus eäravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus

kaitsmise taotlused läbi viivitamatult nende *esitamise järjekorras*.

kaitsmise taotlused läbi viivitamatult, *võttes sealjuures arvesse nende suhtelist keerukust*.

Selgitus

Praktikas ei ole puutumatus juhtumite tehnilise keerukuse erinevuste tõttu alati võimalik menetleda neid rangelt kronoloogilises järjekorras. Sellise reegli range järgimine tooks kaasa keerukamate juhtumitest tingitud asjatuid viivitusi lihtsamate juhtumitega tegelemisel. Õiguskomisjon peab tegelema juhtumitega nii kiiresti kui võimalik, kuid vajab samas teatavat otsustusõigust nende käsitlemise ajakava üle.

Muudatusettepanek 11

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et jõuda seisukohale, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.
Asjaomasele parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi, ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, ning teda võib esindada teine parlamendiliige.

Muudatusettepanek

3. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et jõuda seisukohale, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.

Selgitus

Kuulamisi käsitlevad sätted tuleks paigutada uude üksikasjalikumasse lõikesse.

Muudatusettepanek 12

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 3a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

3a. Asjaomasele parlamendiliikmele antakse võimalus anda selgitusi, ta võib esitada dokumente või muid kirjalikke tõendeid, mida ta peab asjakohaseks, ning teda võib esindada teine parlamendiliige.

Parlamendiliige ei viibi kohal tema puutumatusse äravõtmise või kaitsmise taotlust käsitlevatel aruteludel, välja arvatud kuulamisel.

Vastutava komisjoni esimees kutsub parlamendiliikme kuulamisele, teatades talle kuulamise toimumiskuupäeva ja kellaaja. Parlamendiige võib loobuda õigusest anda kuulamisel selgitusi.

Kui parlamendiliige ei ilmu kuulamisele, millele teda kutsuti, loetakse seda loobumiseks õigusest anda kuulamisel selgitusi, välja arvatud juhul, kui parlamendiliige teatab, et ei saa osutatud kuupäeval ja kellaajal toimival kuulamisel osaleda, ning esitab põhjendused. Vastutava komisjoni esimehel on ainuõigus otsustada, kas taotlus kuulamisel osalemisest vabastada võetakse esitatud põhjenduste alusel vastu. Otsust ei saa edasi kaevata.

Kui vastutava komisjoni esimees rahuldab taotluse parlamendiliige kuulamisel osalemisest vabastada, kutsub ta parlamendiliikme kuulamisele uuel kuupäeval ja kellaajal. Kui parlamendiliige ei ilmu ka teisele kuulamisele, jätkatakse menetlust parlamendiliiget ära kuulamata. Edasisi taotlusi kuulamisel osalemisest vabastada või selgitusi anda seejärel enam vastu ei võeta.

Selgitus

Muudatusettepanek käsitleb parlamendiliikme õigust anda puutumatusse juhtumite puhul kuulamisel selgitusi. Sätete selgitamise põhjus on selles, et mõned parlamendiliikmed on kuulamisel selgituste andmise õigust kuritarvitanud, kasutades seda vahendina menetluse viivitamiseks ja takistades sellega parlamenti otsuse tegemisel. Muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et parlamendiliikmeid oleks võimalik ära kuulata, kuid et nad samas ei saaks kuulamisi korduvalt edasi lükata selleks, et takistada nende vastu suunatud kohtumenetlust. Vastutava komisjoni esimehele antakse volitused selliseid põhjendamatud viivitusi ära hoida.

Muudatusettepanek 13

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5. Kui parlamendiliikmel tuleb esineda tunnistajana või anda tunnistusi eksperdina, ei ole vaja taotleda puutumatus e aravõtmist juhul, kui:

välja jäetud

– parlamendiliiget ei kohustata ilmuma sellisel kuupäeval või kellaajal, mis takistab või raskendab tal tema kui parlamendiliikme kohustuste täitmist, või kui ta võib anda tunnistuse kirjalikult või muus vormis, mis ei raskenda tema parlamendiliikme ülesannete täitmist;

– parlamendiliiget ei kohustata andma tunnistusi küsimustes, mille kohta ta oma ametiülesannete täitmisel on saanud konfidentsiaalset teavet, mille avaldamist ta ei pea asjakohaseks.

Selgitus

See lõige tuleks paigutada artiklisse 6, sest see puudutab küsimust, kas puutumatus e aravõtmise taotlus on nõutav juhtumite puhul, milles parlamendiliige peab esinema tunnistajana.

Muudatusettepanek 14

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 6

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

6. Eesõiguste või puutumatus e kaitsmise korral teeb vastutav komisjon kindlaks, kas asjaolud kujutavad endast haldus- või muud piirangut, mis takistab parlamendiliikme vaba liikumist parlamendi koosoleku toimumiskohta või sealt tagasi või arvamuse väljendamist või hääletamist tema mandaadiga seotud ülesannete täitmisel, või kuuluvad need

välja jäetud

*privileegide ja immunitetide protokoll
artikli 9 aspektide alla, mis ei ole
reguleeritud siseriikliku õigusega;
vastutav komisjon teeb ettepaneku paluda
asjaomasel ametiasutusel teha vajalikud
järelused.*

Selgitus

*See lõige tuleks paigutada artiklisse 6a, kuna see puudutab parlamendiliikme puutumatus
kaitsmise põhikriteeriume.*

Muudatusettepanek 15

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 10

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

*10. Kui president kasutab talle artikli 6
lõikega 4 antud volitusi, võtab vastutav
komisjon oma järgmisel koosolekul
presidendi algatuse teadmiseks. Kui
vastutav komisjon peab seda vajalikuks,
võib ta koostada parlamendile esitamiseks
raporti.*

välja jäetud

Selgitus

*See lõige tuleks paigutada artiklisse 6b, kuna see puudutab presidendi õigusi kiireloomuliste
juhtumite korral.*

Muudatusettepanek 16

Euroopa Parlamendi kodukord Artikkel 7 – lõige 12a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

*12a. Vastutav komisjon määrab kindlaks
käesoleva artikli kohaldamise põhimõtted.*

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	9.7.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Bernhard Rapkay, Rebecca Taylor, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Piotr Borys, Eva Lichtenberger, Axel Voss
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jörg Leichtfried, Anna Záborská

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÖPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.12.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 0 0: 1
Poolt	Alfredo Antoniozzi, Elmar Brok, Zdravka Bušić, Andrew Duff, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Sylvie Guillaume, Gerald Häfner, Daniel Hannan, Stanimir Ilchev, Anneli Jäätteenmäki, Constance Le Grip, David Martin, Sandra Petrović Jakovina, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Helmut Scholz, György Schöpflin, Indrek Tarand, Manfred Weber, Luis Yáñez-Barnuevo García
Vastu	
Erapooletu	Andrew Henry William Brons
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alfredo Antoniozzi, Andrew Henry William Brons, Zdravka Bušić, Carlo Casini, Andrew Duff, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Gerald Häfner, Daniel Hannan, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, David Martin, Morten Messerschmidt, Sandra Petrović Jakovina, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Indrek Tarand, Manfred Weber, Luis Yáñez-Barnuevo García
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Elmar Brok, Sylvie Guillaume, Anneli Jäätteenmäki, Helmut Scholz, György Schöpflin